

การบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมของโรงเรียนบ้านเหล่าเป้า ตำบลดอยหล่อ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่

The Competency-Based Curriculum Management of Ban Lao Pao School,
an Innovative Pilot School in Education Sandbox, Doi Lo Subdistrict, Doi Lo

ติณณภพ หลวงมณีวรรณ¹

Tinnaphop Luangmaneevan¹

(วันรับ 25 กุมภาพันธ์ 2568, วันแก้ไข 3 มิถุนายน 2568, วันตอบรับ 5 มิถุนายน 2568)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะในโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรม โรงเรียนบ้านเหล่าเป้า 2) ชับเคลื่อนการดำเนินงานหลักสูตรฐานสมรรถนะในโรงเรียนดังกล่าว และ 3) ศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนร่วมต่อการบริหารหลักสูตรฯ การศึกษาแบ่งกลุ่มประชากรออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหาร หน่วยงานภายนอก และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 81 คน สำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 1 และ 2 และกลุ่มครู นักเรียน ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่าย จำนวน 116 คน สำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 3 ดำเนินการวิจัยในโรงเรียนบ้านเหล่าเป้า จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2566-2567 เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ และมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.550 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พร้อมการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยพบว่า

1) การบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะของโรงเรียนบ้านเหล่าเปาดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนสำคัญ เช่น การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การวิเคราะห์บริบท การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมแบบ Active Learning การประเมินผลแบบพัฒนาสมรรถนะ การทำงานเป็นทีมของครู (PLC) และการสื่อสารกับชุมชน รวมถึงการส่งเสริมสนับสนุนในระดับสถานศึกษา และการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง

2) การขับเคลื่อนหลักสูตรมีการวางแผน กำหนดขั้นตอนที่ชัดเจน และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 โดยโรงเรียนบ้านเหล่าเป้าเป็นโรงเรียนแห่งแรกใน สพป. เชียงใหม่ เขต 4 ที่ดำเนินงานขับเคลื่อนหลักสูตรดังกล่าว

3) ความพึงพอใจของผู้มีส่วนร่วมต่อการบริหารหลักสูตรอยู่ในระดับมาก (mean = 4.21, SD = 0.47) รายการที่ได้รับความพึงพอใจสูงสุด ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และผลการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะ โดยผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพพบจุดแข็ง ได้แก่ ความมุ่งมั่นของครูในการพัฒนาหลักสูตร ความเชื่อมโยงกับบริบทท้องถิ่น ความยืดหยุ่นในการจัดหาสื่อ และการบูรณาการกับระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

คำสำคัญ: การบริหาร หลักสูตรฐานสมรรถนะ โรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรม

¹ ผู้อำนวยการโรงเรียนสันป่าตอง (สุวรรณราษฎร์วิทยาคาร), luang_tin@hotmail.co.th
Director of Sanpatong School (Suwanrat Witthayakhan School)

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study the competency-based curriculum management of Ban Lao Pao School, the innovative pilot school; (2) to implement the competency-based curriculum in the school; and (3) to examine the level of stakeholder satisfaction toward the curriculum management. The study was conducted with two target groups: Group 1 consisted of administrators, external agencies, and experts (n = 81), and Group 2 included teachers, students, parents, and network partners (n = 116). The research was conducted at Ban Lao Pao School, Chiang Mai Province, during the 2023–2024 academic years. The research instruments included a questionnaire and an interview form, which were validated for content accuracy by experts. The questionnaire yielded a reliability coefficient of 0.550. Data were analyzed using descriptive statistics percentage, mean, and standard deviation as well as qualitative content analysis.

The findings revealed that:

1) The school's competency-based curriculum management was conducted systematically, with key processes including school-based curriculum design, contextual analysis, learning unit design, implementation of active learning, competency-based assessment, professional learning communities (PLC), community engagement, institutional support, and ongoing monitoring and evaluation.

2) The curriculum implementation followed a clear, well-structured plan aligned with the Education Innovation Area Act B.E. 2562 (2019). Ban Lao Pao School was the first school in the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 4 to implement this innovative curriculum.

3) Stakeholders expressed a high level of satisfaction with the curriculum management (mean = 4.21, SD = 0.47). The highest-rated areas of satisfaction were student learning outcomes and overall curriculum management. Qualitative analysis identified strengths such as teachers' strong commitment to curriculum development, integration with local context, flexibility in media procurement, and alignment with the school's internal quality assurance system.

Keywords: Management, Competency-Based Curriculum, Innovative Pilot School

บทนำ

ประเทศไทยจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเร่งด่วนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจในศตวรรษที่ 21 แต่การยกระดับคุณภาพการศึกษายังไม่ประสบผลสำเร็จ สำนักงานส่งเสริมการสนธิวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2564) ได้สรุปผลการทดสอบระดับชาติและนานาชาติต่าง ๆ โดยเฉพาะผลการประเมิน PISA 2022 ในระดับนานาชาติ พบว่า นักเรียนจากสิงคโปร์มีคะแนนเฉลี่ยทั้งด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการอ่านสูงกว่าทุกประเทศ/เขตเศรษฐกิจที่เข้าร่วมการประเมินในครั้งนี้

สำหรับประเทศที่มีคะแนนสูงสุดห้าอันดับแรกในด้านคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นด้านที่เน้นในรอบการประเมินนี้ เป็นประเทศ/เขตเศรษฐกิจในเอเชียทั้งหมด ได้แก่ สิงคโปร์ มาเก๊า จีนไทเป ฮองกง และญี่ปุ่น ส่วนประเทศสมาชิก OECD มีคะแนนเฉลี่ยด้านคณิตศาสตร์ 472 คะแนน ด้านวิทยาศาสตร์ 485 คะแนน และด้านการอ่าน 476 คะแนน ซึ่งเมื่อเทียบกับ PISA 2018 พบว่า ค่าเฉลี่ยของประเทศสมาชิก OECD ด้านคณิตศาสตร์ และการอ่านลดลง ส่วนด้านวิทยาศาสตร์ถือว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางสถิติ สะท้อนว่านักเรียนไทยจำนวนมากยังไม่สามารถอ่านจับใจความ และไม่สามารถประยุกต์ความรู้คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ในการแก้ปัญหาอย่างง่ายในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ความรู้พื้นฐานดังกล่าวแล้ว ระบบการศึกษาไทยยังต้องเตรียมความพร้อมให้กับคนรุ่นใหม่ ทั้งในด้านเจตคติต่อการเรียนรู้ และทักษะสำคัญจำเป็นในการดำรงชีวิตและการทำงานในยุคดิจิทัล

การปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมาส่วนใหญ่มุ่งปฏิรูปในระดับประเทศ มุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการศึกษาทั้งระบบ แต่การปฏิรูปในแนวทางนี้มักสร้างต้นทุนในการปรับตัวค่อนข้างสูงแก่ครูและสถานศึกษาบ่อยครั้งไม่ได้นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในสถานศึกษา รวมทั้งอาจมีผลกระทบเชิงลบที่ไม่ได้ตั้งใจต่อสถานศึกษาและครูทั่วประเทศ ขณะเดียวกันสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ (2564) ได้พัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนและการบริหาร เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ในห้องเรียนโดยตรง แต่นวัตกรรมเหล่านั้นไม่ได้แพร่กระจายสู่สถานศึกษาโดยทั่วไป ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะปัจจัยเงื่อนไขด้านนโยบาย ภาวะเปราะบางภาครัฐ และการสนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถของครูในสถานศึกษาทั่วไป

การปฏิรูประดับพื้นที่น่าจะเป็นคำตอบที่จำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทย เพราะเป็นการส่งเสริมจุดแข็งและลดข้อจำกัดของการปฏิรูปทั้งระดับประเทศและระดับสถานศึกษา โดยกรมการปฏิรูประดับเขตพื้นที่ที่สามารถขยายผลนวัตกรรมการเรียนการสอนและการบริหารในวงกว้าง ผ่านการลดภาวะเปราะบางที่เป็นอุปสรรค ในขณะเดียวกันแนวทางนี้มีความเสี่ยงต่ำกว่าการปฏิรูประดับประเทศ เพราะจำกัดผลกระทบเชิงลบที่อาจเกิดขึ้นไว้ในพื้นที่กรณีการปฏิรูปไม่ประสบผลสำเร็จ ซึ่ง “พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา” เป็นพื้นที่ปฏิรูปที่จะช่วยให้ประเทศไทยสามารถปรับนโยบายและภาวะเปราะบางต่าง ๆ ได้อย่างคล่องตัว เพื่อลดอุปสรรคเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการของพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์สูงสุดจากการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา ยังสามารถปรับเปลี่ยนแนวทางในการดำเนินงานได้อย่างรวดเร็วและต่อเนื่องจนประสบผลสำเร็จแล้วนำไปขยายผลทั้งประเทศ การปฏิรูปในระดับพื้นที่ยังเปิดโอกาสให้รัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรประชาสังคม และภาคธุรกิจในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการร่วมพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ในการพัฒนาคนและบริบทพื้นที่ ที่ผ่านมามีหลายจังหวัดเริ่มมีกลไกในการขับเคลื่อนที่ไม่เป็นทางการ เช่น สภาการศึกษาจังหวัด อย่างไรก็ตาม กลไกเหล่านี้ต้องการการเชื่อมต่อเพื่อนำไปสู่การปฏิรูปในระดับสถานศึกษา ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของเขตพื้นที่การศึกษาในปัจจุบัน แม้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้เริ่มปฏิรูประดับพื้นที่โดยมุ่งหมายที่จะกระจายอำนาจให้เขตพื้นที่การศึกษา แต่จนถึงปัจจุบันสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดที่ตั้งขึ้นใหม่ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาและส่งเสริมการพัฒนาวัตกรรมการเรียนการสอนและการบริหารของสถานศึกษาได้อย่างเบ็ดเสร็จภายในพื้นที่

อนึ่ง ข้อเสนอจัดตั้ง “พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา” เป็นพื้นที่ปฏิรูปจะช่วยให้ประเทศไทยสามารถปรับนโยบายและกฎระเบียบต่าง ๆ ได้อย่างคล่องตัว ลดอุปสรรคในการจัดการศึกษา เพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการของเขตพื้นที่ให้ได้รับประโยชน์สูงสุดจากการกระจายอำนาจตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

นอกจากนี้ รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรม พ.ศ.2562 (ราชกิจจานุเบกษา, 2562) โดยที่สมควรต้องพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาคนไทย ให้มีคุณภาพ มีความใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถอยู่และทำงานร่วมกับผู้อื่นซึ่งมีความแตกต่างหลากหลายได้ มีความรู้เท่าทันโลก และมีทักษะในการประกอบอาชีพตามความถนัดของผู้เรียนแต่ละคน และให้รัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ร่วมกันพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพและลดความเหลื่อมล้ำในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างแท้จริง สมควรกำหนดให้มีพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ซึ่งเป็นพื้นที่ปฏิรูปการบริหารและการจัดการการศึกษาขึ้นเพื่อสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมการศึกษา อันเป็นการนำร่องในการกระจายอำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เกิดการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพ และลดความเหลื่อมล้ำ รวมทั้งมีการขยายผลนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนและวิธีการปฏิบัติที่ดีไปใช้ในสถานศึกษาอื่น

ประกาศคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เรื่อง นโยบายการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนในโรงเรียนนำร่อง โครงการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2564 (หลักสูตรฐานสมรรถนะ) การบริหารจัดการหลักสูตร การจัดทำและทดลองใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ซึ่งหลักสูตรสถานศึกษา เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนและดำเนินการจัดการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายและจุดเน้นของสถานศึกษา ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจึงต้องมีการวางระบบการสร้างความรู้ความเข้าใจให้บุคลากรในระบบนิเวศทางการศึกษาให้สามารถเข้าถึงและเข้าใจความสำคัญ พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ อย่างเหมาะสม มีการเตรียมความพร้อม วางแผน และศึกษาข้อมูลบริบทรอบด้านอย่างครอบคลุมชัดเจน สร้างเครือข่ายความร่วมมือจากภาคส่วนที่สำคัญ รวมทั้งอาจจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เรียน ผู้ปกครอง ครูและบุคลากรทางการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนภาคเอกชน และผู้แทนภาคประชาสังคมในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา และเตรียมพร้อมสำหรับการติดตามและประเมินผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะเป็นหลักสูตรที่ใช้บริหารจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ของชุมชน สังคม ประเทศไทย และโลก สถานศึกษาสามารถดำเนินการตามขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ จากความสำคัญดังกล่าว คณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา โดยนายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ประธานกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ได้ประกาศให้สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมดำเนินการเรื่องหลักเกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนในสถานศึกษานำร่อง (2564) เพื่อการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรม ได้แก่ การประเมิน หมายความว่า การประเมินสถานศึกษานำร่องที่อิงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา หมายความว่า พัฒนาการของผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ สมรรถนะ ทักษะ และเจตคติ สมรรถนะพื้นฐาน หมายความว่า สมรรถนะใน

ความฉลาดรู้พื้นฐาน (Basic Literacy) 4 ด้าน ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ สมรรถนะหลัก เป็นสมรรถนะทั่วไปที่ประยุกต์ใช้กับเรื่องและสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง เป็นสมรรถนะที่ช่วยให้บุคคลประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ การปฏิบัติ การทำงาน การแก้ปัญหา และการใช้

ชีวิต เช่น สมรรถนะด้านการสื่อสาร การคิด การทำงานเป็นทีม การเป็นพลเมือง โดยคำนึงถึงผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education: DOE) ระดับชาติและพื้นที่

ดังนั้น ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนนาร่องการใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรม จึงได้ดำเนินการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรม เพื่อประโยชน์ทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและของชาติสืบไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า ตำบลดอยหล่อ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อดำเนินการขับเคลื่อนหลักสูตรฐานสมรรถนะโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า ตำบลดอยหล่อ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้มีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า ตำบลดอยหล่อ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นกระบวนการวิจัยเชิงเชิงคุณภาพและปริมาณ โดยมีการเก็บข้อมูลแบบผสม (Mixed Methodology)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้ปกครอง จำนวน 40 คน ประชาชนท้องถิ่น จำนวน 2 คน ศึกษานิเทศก์จากศึกษาธิการจังหวัด จำนวน 15 คน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 จำนวน 4 คน ศึกษานิเทศก์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 จำนวน 10 คน คณาจารย์จากมหาวิทยาลัย จำนวน 4 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 7 คน รวมทั้งสิ้น 81 คน

ผู้รายงานนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้
ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยวิธีการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบเป็นความเรียง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และแปลค่าความหมายเป็นระดับการปฏิบัติการ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสาร (Documentary Studies) ดังนี้ ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า ตำบลดอยหล่อ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ ตามขั้นตอนของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

แหล่งข้อมูล ได้แก่ ศูนย์วิทยบริการ ห้องสมุดและระบบ Internet เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบบันทึกการศึกษาเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา

ขั้นที่ 2 นำเนื้อหาที่ได้จากขั้นที่ 1 มาสังเคราะห์เป็นประเด็นในการดำเนินการขับเคลื่อนหลักสูตรฐานสมรรถนะโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า ตำบลดอยหล่อ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีประเด็น ดังนี้

1. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
 - 1.1 ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
 - 1.2 องค์ประกอบสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา
 - 1.3 การกำหนดวิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์
 - 1.4 การกำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา
 - 1.5 การกำหนดรายวิชา
 - 1.6 การกำหนดรหัสวิชา
 - 1.7 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 1.9 การกำหนดเวลาเรียน
 - 1.10 การจัดทำคำอธิบายรายวิชา
 - 1.11 การกำหนดเกณฑ์กาจบหลักสูตรและเอกสารวัดประเมินผล
2. การดำเนินการระดับชั้นเรียน
3. การส่งเสริมสนับสนุนระดับสถานศึกษา
 - 3.1 การพัฒนาบุคลากร
 - 3.2 การสนับสนุนงบประมาณ ทรัพยากร
 - 3.3 การดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม
 - 3.4 การส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการ
4. การกำกับ ดูแลคุณภาพระดับสถานศึกษา
 - 4.1 การนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตร
 - 4.2 การประกันคุณภาพภายใน
 - 4.3 การวิจัย ติดตามผลการใช้หลักสูตร

ขั้นที่ 3 อภิปรายกลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เกี่ยวกับวิพากษ์การจัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะและนวัตกรรมของโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า แหล่งข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ศึกษานิเทศก์จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์จากศึกษานิเทศก์จังหวัด จำนวน 3 คน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 จำนวน 3 คน อาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 3 คน ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 จำนวน 6 คน คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า จำนวน 19 คน ประชาชนท้องถิ่น จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 40 คน การสุ่มกลุ่มตัวอย่างเป็นการสุ่มแบบเจาะจงเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบบันทึกการอภิปรายกลุ่มเฉพาะวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์และการสังเคราะห์เนื้อหาเพื่อตรวจสอบเนื้อหาที่สมบูรณ์ต่อไป

ขั้นที่ 4 สังเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากอภิปรายกลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เกี่ยวกับวิพากษ์การจัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะและนวัตกรรมของโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า

ขั้นที่ 5 นำเสนอข้อมูล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้มีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า ตำบลดอยหล่อ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสาร (Documentary Studies) ดังนี้ ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้มีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า ตำบลดอยหล่อ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่

แหล่งข้อมูล ได้แก่ ศูนย์วิทยบริการ ห้องสมุดและระบบ Internet เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบบันทึกการศึกษาเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา

ขั้นที่ 2 สร้างเครื่องมือเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้มีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า ตำบลดอยหล่อ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	ระดับคะแนนความคิดเห็นมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับคะแนนความคิดเห็นมาก
3	หมายถึง	ระดับคะแนนความคิดเห็นปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับคะแนนความคิดเห็นน้อย
1	หมายถึง	ระดับคะแนนความคิดเห็นน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมาย การแปลความหมายข้อมูลโดยการคำนวณค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูล แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมาย ที่ได้จากการวิเคราะห์แบบสอบถามและแบบประเมินต่าง ๆ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้ รวีวรรณ ชินะตระกูล (2542)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49	แปลความหมายว่า	น้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49	แปลความหมายว่า	น้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49	แปลความหมายว่า	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49	แปลความหมายว่า	มาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00	แปลความหมายว่า	มากที่สุด

ขั้นที่ 3 นำเนื้อหาที่ได้จากขั้นที่ 1 ไปดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาและสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลและใช้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ประเภทปลายปิด ซึ่งผู้รายงานได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำมาประกอบในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามที่คณะของตอบแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอนประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ รายการ (check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการวิเคราะห์ผลการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า ตำบลดอยหล่อ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ในประเด็นที่รายงานสร้างขึ้นตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างเครื่องมือของลิเคิร์ต (Likert)

ขั้นที่ 4 การหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้ว จำนวน 3 คน พิจารณาทั้งด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถามตลอดจนภาษา

ที่ใช้ในแบบสอบถาม สุวริย์ ศิริโกคาภิรมย์ (2546) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of objective congruency: IOC) เท่ากับ 1.00

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาความเที่ยงตรงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างการรายงานในครั้งนี้คือ โรงเรียนกรป. กลาง อุปถัมภ์ ตำบลดอยหล่อ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์ หาค่าความเชื่อมั่น

ขั้นที่ 6 ตรวจสอบหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient method) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.362

ขั้นที่ 7 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข และจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ขั้นที่ 8 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้รายงานดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

8.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการวิพากษ์หลักสูตรฐานสมรรถนะโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า ตำบลดอยหล่อ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 40 คน

8.2 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ขั้นที่ 9 การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้รายงานนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยวิธีการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบเป็นความเรียง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) โดยใช้ \bar{x} และ S.D. โดยการใช้เกณฑ์ในการแปลค่าความหมายเป็นระดับการปฏิบัติการ

ขั้นที่ 10 นำเสนอข้อมูล

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า ตำบลดอยหล่อ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่

ผลการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า ตำบลดอยหล่อ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ มีขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ประกอบด้วย

1. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนดำเนินการอย่างครบถ้วน เริ่มจากการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยกำหนดองค์ประกอบสำคัญต่าง ๆ เช่น วิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รวมถึงโครงสร้างหลักสูตร รายวิชา รหัสวิชา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เวลาเรียน คำอธิบายรายวิชา และเกณฑ์การจบหลักสูตร รวมทั้งจัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ

2. การดำเนินการระดับชั้นเรียน โรงเรียนมีการวิเคราะห์บริบทผู้เรียนและพื้นที่โดยครุร่วมกันศึกษาสภาพแวดล้อม ความต้องการของผู้เรียน และจุดเน้นของพื้นที่นวัตกรรม เพื่อนำข้อมูลมาออกแบบสมรรถนะเฉพาะพื้นที่ที่ตอบสนองต่อบริบทของชุมชน จากนั้นจึงออกแบบหน่วยการเรียนรู้ฐานสมรรถนะที่เชื่อมโยงกับสมรรถนะหลัก 6 ด้าน ได้แก่ การจัดการตนเอง การคิดขั้นสูง การสื่อสาร การรวมพลังทำงานเป็นทีม การเป็น

พลเมืองที่เข้มแข็ง และการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน โดยเน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ (Transdisciplinary) และใช้ปัญหาในชีวิตจริงเป็นโจทย์การเรียนรู้

2.1 วิเคราะห์บริบทผู้เรียนและพื้นที่ ครูร่วมกันวิเคราะห์ บริบทชุมชน สภาพแวดล้อม ความต้องการของผู้เรียน และจุดเน้นของพื้นที่นวัตกรรม และนำข้อมูลมาใช้ในการ ออกแบบสมรรถนะเฉพาะพื้นที่ที่ตอบโจทย์ท้องถิ่น

2.2 ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ (Competency-based Unit) หน่วยการเรียนรู้จะเชื่อมโยงกับ สมรรถนะหลัก 6 ด้าน (เช่น การคิดขั้นสูง การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี ฯลฯ) เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่บูรณาการแบบข้ามกลุ่มสาระ (Trans disciplinary) ใช้ปัญหาในชีวิตจริง หรือสถานการณ์จริงเป็น โจทย์ของการเรียนรู้

2.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านกระบวนการ Project-based Learning, Problem-based Learning, Design Thinking เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ ลงมือปฏิบัติ คิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา และสะท้อนผลการเรียนรู้ และมีการเชิญ ปราชญ์ท้องถิ่นหรือแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน เข้ามามีส่วนร่วม

2.4 การวัดและประเมินผลแบบพัฒนาสมรรถนะใช้ การประเมินเชิงคุณภาพ ผ่านแฟ้มสะสมงาน (Portfolio), RUBRIC (Rubric), การสังเกต ฯลฯ มุ่งเน้นการประเมินเพื่อ พัฒนาผู้เรียน มากกว่าการวัดผล แบบตัดสิน และมีการ สะท้อนผลการเรียนรู้ (Reflection) เป็นกระบวนการสำคัญ

2.5 บทบาทของครูครูเปลี่ยนบทบาทจาก "ผู้สอน" เป็น "ผู้ออกแบบการเรียนรู้และผู้จัดประสบการณ์" ทำงานร่วมกันเป็นทีม ผ่านกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) อย่างต่อเนื่อง

2.6 การสื่อสารกับผู้ปกครองและชุมชนมีการ สื่อสารเป้าหมายของหลักสูตรฐานสมรรถนะกับ ผู้ปกครองและชุมชนให้เข้าใจเปิดโอกาสให้ มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ เช่น เป็นวิทยากร เป็นแหล่งเรียนรู้ ฯลฯ

3. การส่งเสริมสนับสนุนระดับสถานศึกษา ได้แก่ 3.1) การพัฒนาบุคลากร 3.2) การสนับสนุน งบประมาณทรัพยากร 3.3) การดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม และ 3.4) การส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการ

4. การกำกับ ดูแลคุณภาพระดับสถานศึกษา ได้แก่ 4.1) การนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตร 4.2) การประกันคุณภาพภายใน และ 4.3) การวิจัย ติดตามผลการใช้หลักสูตร

5. การดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 261 กำหนดให้มี คณะกรรมการที่มีความเป็นอิสระเพื่อดำเนินการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะและร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องใน การปฏิรูปการศึกษาซึ่งปัจจุบันคือ “คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา” ซึ่งได้ดำเนินการจัดทำ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา จำนวน 7 ประเด็นการปฏิรูปการศึกษาซึ่งหนึ่งในประเด็นที่สำคัญใน การปฏิรูปการศึกษาคือ ประเด็นที่ 6 การปรับ โครงสร้างของหน่วยงานในระบบการศึกษา เพื่อบรรลุเป้าหมาย ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ได้กำหนดให้มี “พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา” ขึ้นโดยมีเป้าหมายให้ ผู้เรียนใน พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเหมาะสมสอดคล้องกับ อัตลักษณ์ของชุมชน และพื้นที่และมี การเรียนรู้และขยายผลของนวัตกรรมที่ได้จากพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสู่การจัดการศึกษาใน พื้นที่อื่น ๆ ดังนั้น พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาคือการจัดการศึกษา อีกรูปแบบหนึ่งในการจัดการศึกษาให้ เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพใน แต่ละพื้นที่อันจะนำไปสู่การยกระดับการจัดการศึกษาของประเทศอันเป็น รากฐานสำคัญของการพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพต่อไปพื้นที่การศึกษาที่ได้รับการประกาศให้เป็นพื้นที่สำหรับ การทดลองนวัตกรรมการศึกษา โดยให้อำนาจแก่สถานศึกษาในการบริหารงานได้อย่างอิสระและจัดการศึกษา ให้ สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสามารถพัฒนาผู้เรียนให้ มีคุณภาพตามเป้าหมายการศึกษาที่กำหนดไว้ ประกอบกับ จังหวัดเชียงใหม่ได้รับคัดเลือกให้เป็นจังหวัดนำร่อง

พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา และ โรงเรียนบ้านเหล่าเป่า เป็น 1 ใน 60 โรงเรียนของจังหวัดเชียงใหม่ ที่เป็นสถานศึกษานำร่อง โดย มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ.2562 กำหนดว่า “สถานศึกษานำร่อง” หมายความว่า สถานศึกษาชั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือของเอกชนที่อยู่ในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาที่คณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษานุมัติให้เป็นสถานศึกษานำร่อง ซึ่งเป็นพื้นที่สำหรับทดลองนวัตกรรมการศึกษาแบบใหม่ตามแนวทางการจัดทำพื้นที่นวัตกรรม คือ ใช้หลักสูตรสร้างทักษะศตวรรษที่ 21 ตามบริบทพื้นที่ จัดทำสื่อการสอนรูปแบบใหม่สร้างภาคีร่วมพัฒนาบุคลากรในพื้นที่ตลอดจนการสอบและการประเมินผลของผู้เรียนต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาและการบริหารจัดการและช่วยลดภาระโรงเรียน

ตอนที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ภาพรวมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาทั้ง 7 ด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้

การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.38, S.D.= 0.49$) การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.25, S.D.= 0.44$) การดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.23, S.D.= 0.42$) การจัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะและการสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.20, S.D.= 0.41$) การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล ($\bar{X} = 4.13, S.D.= 0.33$) และการปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.05, S.D.= 0.22$) ตามลำดับ โดยภาพรวม ($\bar{X} = 4.20, S.D.= 0.39$) อยู่ในระดับมาก

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อดำเนินการขับเคลื่อนหลักสูตรฐานสมรรถนะโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า ตำบลดอยหล่อ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่

1. การบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า มีการวางแผน การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ การจัดสรรทรัพยากร และการติดตามประเมินผลในการนำหลักสูตรไปใช้ การบริหารหลักสูตรสถานศึกษามีลักษณะคล้ายกับการบริหารงานลักษณะอื่น ๆ ในสถานศึกษา แต่อาจแตกต่างกันในด้านวัตถุประสงค์ วิธีการและการประเมินผล การบริหารหลักสูตรได้นำการบริหารงานมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้การทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ การปฏิบัติงานในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดย

2. มีการกำหนดขั้นตอนต่างๆเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการบริหารของสถานศึกษา

3. มีความเหมาะสมกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาใน 7 ภารกิจ ได้แก่ ภารกิจที่ 1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ภารกิจที่ 2 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาภารกิจที่ 3 การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร ภารกิจที่ 4 การดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร) ภารกิจที่ 5 การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล ภารกิจที่ 6 การสรุปผลการดำเนินงาน และภารกิจที่ 7 การปรับปรุงพัฒนาการบริหารหลักสูตร

4. มีการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาตามที่ พระราชบัญญัติกำหนดพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

5. ขอชื่นชมในการดำเนินงานของสถานศึกษาซึ่งเป็นโรงเรียนแห่งแรกของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้มีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า ตำบลดอยหล่อ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า ตำบลดอยหล่อ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลศึกษาความพึงพอใจของผู้มีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะโรงเรียนนำร่อง
 พื้นที่นวัตกรรมของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า ตำบลดอยหล่อ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ (N = 84)

ลำดับ	รายการประเมิน	\bar{x}	S.D.
1	ท่านมีความพึงพอใจต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมากน้อยเพียงใด	4.35	0.48
2	ท่านมีความพึงพอใจต่อผลการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะโรงเรียนนำร่อง พื้นที่นวัตกรรมของโรงเรียนมากน้อยเพียงใด	4.35	0.48
3	ท่านมีความพึงพอใจต่อสถานศึกษามีการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะโรงเรียน นำร่องพื้นที่นวัตกรรมของโรงเรียนมากน้อยเพียงใด	4.35	0.48
4	ท่านมีความพึงพอใจต่อสมรรถนะทางการเรียนของนักเรียนมากน้อยเพียงใด	4.25	0.44
5	ท่านมีความพึงพอใจต่อการนำเสนอผลงาน Best Practice ของสถานศึกษามาก น้อยเพียงใด	4.24	0.43
6	ท่านมีความพึงพอใจต่อผลการนิเทศติดตามการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะ โรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมของโรงเรียนมากน้อยเพียงใด	4.20	0.40
7	ท่านมีความพึงพอใจต่อครูและบุคลากรทางการศึกษามีการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะมากน้อยเพียงใด	4.21	0.41
8	ท่านมีความพึงพอใจต่อสถานศึกษาเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมากน้อย เพียงใด	4.15	0.48
9	ท่านมีความพึงพอใจต่อผลการรายงานประจำปี Self - Assessment Report มากน้อยเพียงใด	4.14	0.47
10	ท่านมีความพึงพอใจต่อผลการดำเนินการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะโรงเรียน นำร่องพื้นที่นวัตกรรมของโรงเรียน	4.10	0.57
รวมอยู่ในระดับมาก		4.21	0.47

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้รับจากข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหาร
 หลักสูตรฐานสมรรถนะของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า พบประเด็นที่สะท้อนถึงจุดแข็งและแนวทางที่มีคุณค่าต่อ
 การพัฒนาหลักสูตรดังต่อไปนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่แสดงความชื่นชมต่อคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาของ
 โรงเรียนบ้านเหล่าเป่า โดยชี้ให้เห็นถึงความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะที่มีความทันสมัย
 และสามารถตอบสนองต่อบริบทของการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึง
 บทบาทเชิงรุกของบุคลากรในสถานศึกษาในการปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

2. หลักสูตรฐานสมรรถนะของโรงเรียนมีความโดดเด่นในด้านการเชื่อมโยงกับบริบทท้องถิ่น
 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมิติของประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม การเกษตร และเทคโนโลยีแห่งอนาคต อันเป็นการ
 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนควบคู่ไปกับการเตรียมพร้อมสู่การ
 เปลี่ยนแปลงในระดับโลก

3. มีการสะท้อนถึงความยืดหยุ่นของหลักสูตรฐานสมรรถนะในเรื่องการจัดซื้อสื่อ หนังสือ และ
 ตำราที่สามารถดำเนินการได้ภายใต้กรอบของหลักสูตรตามพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา โดย
 สามารถใช้เงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรในการจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ตอบโจทย์ความ
 ต้องการของผู้เรียนและครูในพื้นที่ ซึ่งส่งเสริมให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการพัฒนาการเรียนการสอน

4. หลักสูตรฐานสมรรถนะของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า มีความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ระบบการประกันคุณภาพภายใน และการรายงานตนเองของสถานศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการบริหารหลักสูตรดังกล่าวไม่ได้แยกส่วนจากระบบบริหารจัดการภายในโรงเรียน แต่เป็นการดำเนินงานที่มีการบูรณาการอย่างเหมาะสม เป็นระบบ และสามารถตรวจสอบได้

กล่าวโดยสรุป ข้อมูลจากข้อเสนอแนะในแบบสอบถามสะท้อนให้เห็นว่า การบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า ได้รับการดำเนินการอย่างมีคุณภาพและเหมาะสมกับบริบทพื้นที่ และได้รับการยอมรับจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งในด้านความทันสมัย ความสอดคล้องกับอัตลักษณ์ท้องถิ่น ความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการ และความสัมพันธ์กับระบบบริหารภายในของสถานศึกษาอย่างเป็นองค์รวม

อภิปรายผล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า ตำบลดอยหล่อ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่

การบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า มีความชัดเจนในด้านการวางแผน การอำนวยการ การประสานงาน การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ การจัดสรรทรัพยากร ตลอดจนการติดตามและประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ โดยการบริหารดังกล่าวได้นำหลักการบริหารทั่วไปมาประยุกต์ใช้กับงานหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ แม้จะมีความแตกต่างในด้านวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินงาน และกระบวนการประเมินผล แต่การนำกระบวนการบริหารมาใช้ในลักษณะเป็นระบบ ช่วยให้การดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรได้อย่างเป็นรูปธรรม

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติที่เป็นขั้นตอนอย่างชัดเจน ครอบคลุมทั้ง 7 ภารกิจหลัก ได้แก่ การเตรียมความพร้อม การจัดทำหลักสูตร การวางแผนดำเนินการ การใช้งานจริง การนิเทศติดตาม การสรุปผลการดำเนินงาน และการปรับปรุงพัฒนา ซึ่งแสดงถึงความเข้าใจในระบบการบริหารแบบองค์รวม โดยเฉพาะการบูรณาการภารกิจเหล่านี้กับบทบาทของโรงเรียนในฐานะสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรม ภายใต้พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562

การที่โรงเรียนบ้านเหล่าเป่าเป็นโรงเรียนแห่งแรกของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 ที่ขับเคลื่อนหลักสูตรฐานสมรรถนะตามนโยบายพื้นที่นวัตกรรม สะท้อนถึงความเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนักถึงบทบาทและภารกิจในการนำร่องการบริหารจัดการหลักสูตรที่เน้นสมรรถนะผู้เรียน อันสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการศึกษายุคใหม่ ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

ผลการดำเนินงานของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิรุฬ เกิดภักดี (2551) ที่พบว่า การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร มีระดับความสำเร็จสูงใน 4 ด้านหลัก ได้แก่ การดำเนินการหลักสูตร การนิเทศและประเมินผล การสรุปผลการดำเนินงาน และการปรับปรุงพัฒนา ซึ่งตรงกับแนวปฏิบัติของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า โดยเฉพาะการที่ครูผู้สอนให้ความเห็นว่าแผนการเรียนรู้นี้มีความสอดคล้องกับหลักสูตร การประกันคุณภาพภายในได้รับการดำเนินการอย่างจริงจัง และโรงเรียนมีการปรับปรุงพัฒนาแผนงานอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา

นอกจากนี้ ยังมีประเด็นที่สามารถสะท้อนความก้าวหน้าในการดำเนินงานของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่าได้อีก เช่น การเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตร การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดทำแผนการเรียนรู้นี้ที่เชื่อมโยงกับบริบทท้องถิ่น และการตอบสนองนโยบายเชิงระบบของกระทรวงศึกษาธิการ

ทั้งนี้ การมีระบบติดตามและประเมินผลที่ชัดเจน ส่งผลให้โรงเรียนสามารถกำกับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างใกล้ชิดและเป็นระบบ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อดำเนินการขับเคลื่อนหลักสูตรฐานสมรรถนะโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า ตำบลดอยหล่อ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่

ก่อนเข้าร่วมโครงการโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า ตำบลดอยหล่อ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัย ถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ปรับปรุง 2560 ต่อมา ในปีการศึกษา 2562 ทางโรงเรียนได้เข้าร่วมโครงการโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรม จากนั้นเป็นต้นมาทางโรงเรียนจึงได้ดำเนินการขับเคลื่อนหลักสูตรฐานสมรรถนะโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมเพื่อให้สถานศึกษามีหลักสูตรตรงตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรม พ.ศ.2562

1. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 1) แต่งตั้งคณะกรรมการ/ คณะทำงาน : คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ มีคำสั่งโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า ที่ 12 /2564 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการรายงานผลการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตรฐานสมรรถนะ) และพื้นที่นวัตกรรม ที่อิงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2564) สั่ง ณ วันที่ 14 เดือน มกราคม พ.ศ.2564 2) มีการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โครงสร้างการดำเนินงานและการบริหารจัดการพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

2. การกำกับติดตามประเมินผล คณะกรรมการนโยบายจะจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา โดยการประเมินผลจะคำนึงถึงพัฒนาการของผลการเรียนรู้ของนักเรียน (Learning outcome) เป็นสำคัญ ทั้งนี้คณะกรรมการนโยบายสามารถเสนอแนะให้กระทรวงศึกษาธิการนำแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาไปใช้ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐและเอกชนรวมทั้งการเสนอแนะให้มีการยุบเลิกพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาที่ไม่ผ่านการประเมิน

3. งบประมาณ สถานศึกษานาร่องจะได้รับการจัดสรรงบประมาณ ประกอบด้วย เงินอุดหนุนรายหัวและงบดำเนินงาน เป็นเงินอุดหนุนทั่วไป ในลักษณะ block grant

4. กฎหมายและกลไกการดำเนินงานอื่น ได้แก่ การจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ข้างต้นจะมีกลไกการดำเนินงานอย่างน้อย 3 ประการ 1) การกำหนดบทบาทบัญญัติเรื่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และมีการออกพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเป็นการเฉพาะซึ่งจะเป็นหลักประกันให้เกิดเสถียรภาพการทำงานของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาและช่วยให้สามารถดำเนินงานโดยไม่ต้องกังวลอุปสรรคด้านกฎหมาย นอกจากนี้การออกพระราชบัญญัติ ดังกล่าว ยังเป็นการส่งสัญญาณที่แสดงถึงความตั้งใจของรัฐบาลในการปฏิรูปการศึกษา 2) คณะกรรมการขับเคลื่อน จะทำงานร่วมกับกลไกการขับเคลื่อน การปฏิรูปและหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ เช่น วางแผนพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนและการบริหาร ร่วมกับคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรอื่นๆ ในพื้นที่ 3) คณะกรรมการขับเคลื่อน จะเชิญชวนภาคีเครือข่ายด้านการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกเข้ามาร่วมสนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถของครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษานาร่อง มีความสอดคล้องกับสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552) เอกสารหลักสูตรสถานศึกษาเป็นเอกสารสำคัญที่ครูจะใช้สำหรับการจัดทำหน่วยการเรียนรู้จัดการเรียนการสอน และการประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน ดังนั้นเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาควรมีข้อมูลที่ชัดเจนในการนำไปสู่การปฏิบัติ องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ 1) ส่วนนำ ข้อมูลในส่วนนี้ช่วยให้

ครูผู้สอนทราบถึงเป้าหมายโดยรวมของสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียน เช่น วิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลาง เป็นต้น 2) โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา เป็นส่วนที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดรายวิชาที่จัดสอนในแต่ละปี/ ภาคเรียน ซึ่งประกอบด้วยรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนพร้อมทั้งจำนวนเวลาเรียน หรือหน่วยกิตของรายวิชาเหล่านั้น 3) คำอธิบายรายวิชา ส่วนนี้เป็นรายละเอียดที่ช่วยให้ทราบว่าผู้เรียนจะเรียนรู้อะไรจากรายวิชานั้นๆ ในคำอธิบายรายวิชาจะประกอบด้วยรหัสวิชา ชื่อรายวิชา ประเภทรายวิชา (พื้นฐาน/เพิ่มเติม) กลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับชั้นที่สอน พร้อมทั้งคำอธิบายให้ทราบว่าเมื่อเรียนรายวิชานั้นแล้วผู้เรียนจะมีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะหรือเจตคติอะไร ซึ่งอาจจะบ่งชี้ให้ทราบถึงกระบวนการเรียนรู้ หรือประสบการณ์สำคัญที่ผู้เรียนจะได้รับด้วยก็ได้ 4) เกณฑ์การวัดประเมินผลและจบหลักสูตร เป็นส่วนที่สถานศึกษากำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะจบการศึกษาในแต่ละระดับ โดยพัฒนาเกณฑ์ดังกล่าวให้สอดคล้องสัมพันธ์กับเกณฑ์การจบหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลาง

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้มีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า ตำบลดอยหล่อ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ มีผลการดำเนินการ ดังนี้

จากผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจของผู้มีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า ตำบลดอยหล่อ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.21$, $S.D = 0.47$) ซึ่งมีความสอดคล้องกับธมกร ดุลยปกรณ์ชัย (2556) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสตรีชัยภูมิ 2 จังหวัดชัยภูมิผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสตรีชัยภูมิ 2 ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษา แต่ละด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยผู้ปกครองนักเรียนที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา ตอนปลายมีความพึงพอใจมากกว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีวุฒิการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือต่ำกว่า และเมื่อศึกษาเปรียบเทียบ จำแนกตามอาชีพ พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยผู้ปกครอง นักเรียนที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความพึงพอใจมากกว่าอาชีพรับจ้างและอื่นๆ และอาชีพ เกษตรกรรม

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นสมรรถนะหลักทั้ง 6 ด้าน เพื่อให้สามารถวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษานาร่อง

2. ควรมีการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะในระดับปฐมวัย เพื่อรองรับการจัดการศึกษาที่ต่อเนื่อง ครอบคลุมทุกช่วงวัยของผู้เรียน แม้ระดับปฐมวัยจะยังไม่มีภาระบ่งชี้ไว้ในพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 อย่างชัดเจน

3. ควรศึกษากระบวนการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปสู่การปฏิบัติจริงในสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ เพื่อค้นหาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ซึ่งสามารถใช้เป็นต้นแบบในการขยายผลไปยังสถานศึกษาอื่น

4. ควรศึกษาปัจจัยและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนในบริบทที่แตกต่างกันของสถานศึกษา เช่น ขนาดโรงเรียน ภูมิศาสตร์ และสังกัด เพื่อให้สามารถออกแบบแนวทางที่ตอบสนองต่อความหลากหลายและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะของโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมสามารถสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ใหม่ในรูปแบบของกรอบการดำเนินงาน 7 ภารกิจสำคัญ ได้แก่ การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร การดำเนินการบริหารหลักสูตร การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล การสรุปผลการดำเนินงาน และการปรับปรุงพัฒนาการบริหารหลักสูตร

กรอบองค์ความรู้ใหม่นี้ชี้ให้เห็นถึงแนวทางการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะที่มีความเป็นระบบครอบคลุมตั้งแต่การเตรียมการเบื้องต้นไปจนถึงการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นความสอดคล้องกับบริบทพื้นที่ อัตลักษณ์ของชุมชน และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาที่มีเป้าหมายพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา. (2564). *นโยบายการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนในโรงเรียนนาร่อง*. <https://cbethailand.com>
- คณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา. (2564). *ประกาศคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนในสถานศึกษานาร่อง พ.ศ. 2564*. <https://www.onec.go.th/innovation-education>
- ธมกร ดุลยปรกรณ์ชัย. (2556). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสตรีชัยภูมิ 2 จังหวัดชัยภูมิ* [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย].
- ราชกิจจานุเบกษา. (2562). *พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562* (เล่ม 136 ตอนที่ 56 ก). https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2562/A/056/T_0102.PDF
- วิรุฬ เกิดภักดี. (2551). *การศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางขุนเทียน* [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่. (2564). *การอบรมปฏิบัติการด้วยกระบวนการห้องปฏิบัติการทางสังคม (Social lab) สร้างความเข้าใจร่วมสร้างกรอบหลักสูตรจังหวัดเชียงใหม่ และร่วมกำหนดทิศทางการทำงาน โครงการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัด ตามพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564*. เชียงใหม่: กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล.

- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานานาชาติและเทคโนโลยี. (2564). ผลการทดสอบระดับชาติและนานาชาติ โดยเฉพาะผลการประเมิน PISA 2022 ในระดับนานาชาติ. <https://pisathailand.ipst.ac.th/news-21/>
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุวรรีย์ ศิริโกคาภิรมย์. (2546). การวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.